

A large, light grey circular graphic element, possibly a stylized letter 'C' or a partial circle, is positioned behind the text. It is centered vertically and horizontally, with its right side extending towards the right edge of the frame.

cenTria
ammattikorkeakoulu

Centrian hankesuunnittelun käytännöt

Marko Forsell, KTT, VTM

Johtaja (TKI)

Centria-ammattikorkeakoulu

SISÄLTÖ

Centrian hankeprosessi

Logical Framework -työkalu

HANKEPROSESSI

Valmistelu

1. **Hankeidea**
2. Esittely
3. **Valmisteluvastaavan nimeäminen**
4. **Ideapaperi** (kumppaneille & rahoittajalle)
5. Ideapaperi & **alustava budjetti** hankelistalle
6. **Hankkeen kirjoittaminen**
7. **Resursointi**
8. **Tarkennettu budjetti**
9. Hankkeen perustaminen tietovarastoon
10. Aineistonhallintasuunnitelma (jos vaaditaan hakemukseen)
11. **Hankkeen syöttö hakujärjestelmään**
12. **Yhteistyösopimusten valmistelu**
13. **Hakemuksen jättäminen**
14. **Hakemuksen allekirjoitus**
15. Lopullinen hakemus Centrian tietojärjestelmiin
16. **Mahdolliset jatkoneuvottelut**
17. Rahoituspäätös ja sen kirjaaminen järjestelmiin

Käynnistäminen

1. Myönteisen päätöksen ilmoittaminen
2. **Projektipäällikön nimeäminen**
3. **Talousvastaavan nimeäminen**
4. Avataan projekti ValueFrameen
5. Aineistohallintasuunnitelman tekeminen (jos tekemättä)
6. Asettamispalaveri
7. **Nettisivujen avaaminen**
8. Tiedottaminen Centraalissa, sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla
9. **Aloituspalaveri rahoittajan kanssa**
10. **Ohjausryhmän nimeäminen ja ensimmäisen kokouksen sopiminen**

Toteutus

1. Suunnittelu ja resursointi
2. Kehittämistoimenpiteet
3. Viestintä ja markkinointi
4. Aineistojen keruu, järjestäminen, tallentaminen ja analysointi
5. Tietoturva ja tietosuoja
6. Tulosten jalkauttaminen ja levittäminen
7. Raportointi ja talouden seuranta
8. Dokumentointi ja arkistointi

Päättyminen

- 1. Tulosten varmistaminen ja budjetin riittävyys**
- 2. Loppuraportti ja julkaisu**
- 3. Dokumenttien arkistointi**
- 4. Aineiston tallentaminen**
- 5. Palautteen keräys**
- 6. Viimeinen ohjausryhmän kokous**
- 7. Viimeinen maksatushakemus**
8. Hankkeen päättämiskokous
- 9. Nettisivuille tieto hankkeen päättymisestä**
- 10. Tulosten monipuolinen viestintä**
11. Avoimen TKI:n käytänteiden huomioiminen

Logical Framework Analysis (LFA-työkalu)

(<https://www.interregnord.com/fi/hankekasikirja/suunnitelkaa/hankesuunnittelu/>)

LFA-menetelmä (logical framework approach)

Vaihe 1, hankkeen peruste

Haasteen kuvaaminen	Tunnista ja kuvaile
Tärkein syy hankkeen toteuttamiselle. Mihin ongelmaan tai haasteeseen tämän hanke vastaa?	
Tunnista syyt nykytilanteeseen, mistä ongelma johtuu?	
Pohdi nykyistä tilannetta, mihin ongelma on johtanut, mitä seurauksia sillä on?	

Vaihe 2, ulkoisten tekijöiden alysointi

Analysoi ulkoista ympäristöä keräämällä tietoa	
Hankkeen toimiala, sektori, alue	
Hankkeeseen vaikuttavat tekijät, kuten lainsäädäntö, suhdanne tai kilpailuehdot jne.	
Samaa alaa tai aihetta koskevien aiemmin toteutettujen hankkeiden tuloksia sekä Centrialla että muilla toimijoilla	

Vaihe 3, osallisuusanalyysi

Lista kaikista hankkeeseen vaikuttavista ja hankkeen vaikutusten parissa olevista, organisaatiot ja muut toimijat. Kuvaa vaikutus ja suunnitelma, miten heidän suhteensa toimitaan

Toimija	Vaikutus	Toimintasuunnitelma

Kohderyhmä (kaikki jotka hyötyvät hankkeen toteutumisesta)	Vaikutus	Toimintasuunnitelma

Vaihe 4, tavoitepuu (hankkeen visio ja tavoitteet)

Askel 1: Mikä on lähtötilanne, miten ongelma ratkaistaan? Alussa 1. vaiheessa kuvatuille ongelmille	Kuvaus	Mittareita	Askel 2: Miten ratkaistaan ongelma?	Toimenpiteitä tai työpaketteja joilla näihin tavoitteet saavutetaan
Ongelman seuraukset → Visio, eli tulevaisuuden tavoitella pidemmän kehityksen seurauksena, johon hankkeen toiminnalla päästään n. 5-10v aikajänteellä				
Ongelma → Hankkeen päätavoite, eli pääsuunta, mitä saavutetaan kun hanke päättyy?				
Ongelman syyt → Hankkeen osatavoitteita (listaa alle max 6 keskeisintä):				
1.				
2.				
3.				
jne				

Vaihe 5, toimenpiteitä ja tuloksia

Toimenpidekokonaisuuksiin on suositeltavaa ottaa mukaan viestintä, tulosten jakaminen ja TKI-opetus integraatio

Osatavoite	Toimenpide	Tulos

Vaihe 6, Riskianalyysi

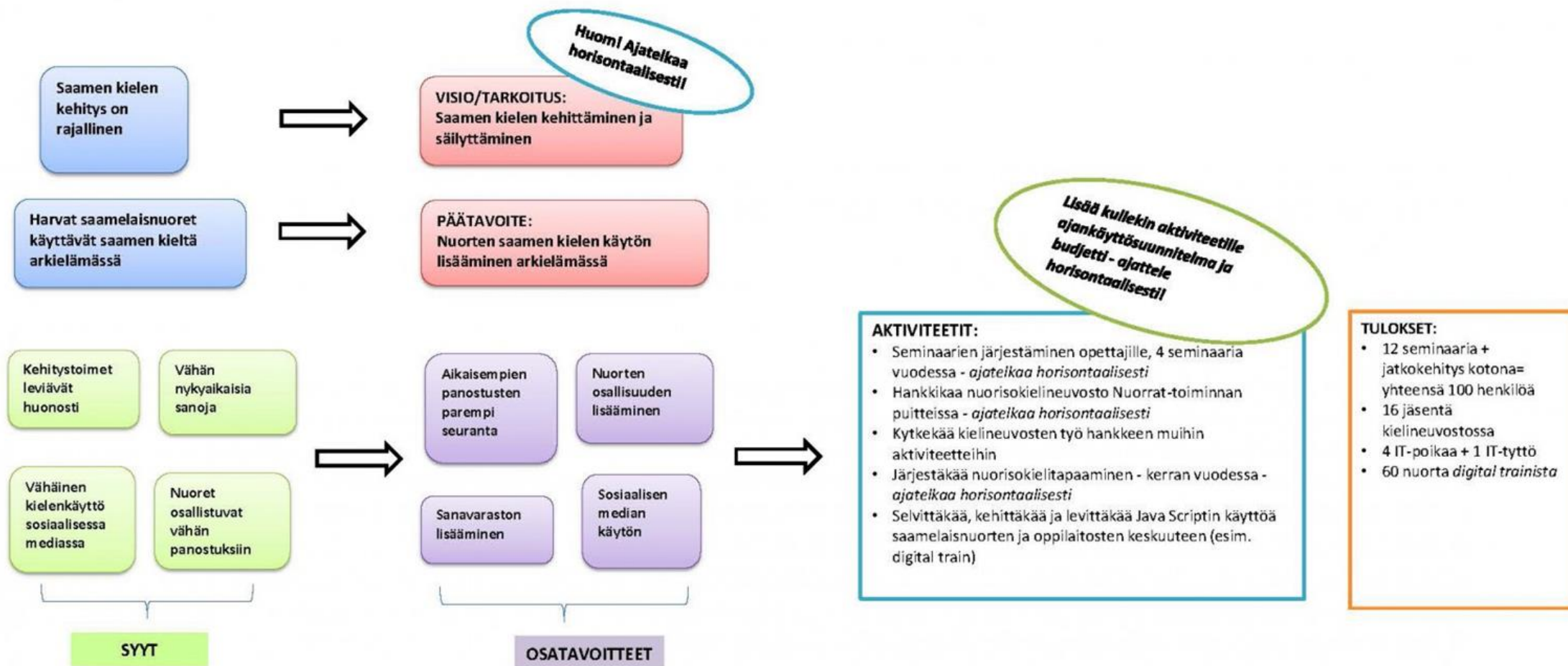
Riski, nimeä ja kuva riskitekijä	Ennakointi ja rajoittaminen tai hallinta

Suunnittelu - esimerkki

PÄÄPERUSTE: Harvat saamelaisnuoret käyttävät saamen kieltä arkielämässä

VAIKUTUKSET: Saamen kielen kehitys on rajallinen

ANALYYSI: Onko tilanne sama kaikilla saamelaisalueilla vai onko se erilainen eri saamelaiskieliä käyttävien keskuudessa? Onko esimerkiksi pohjoissaamen ja eteläsaamen välillä suuria eroja? Onko kukaan selvittänyt tätä aikaisemmin? Analyysi osoittaa, että on toteutettu monta Interreg-Pohjoinen-hanketta, joissa on ollut kyse juuri saamen kielen kehittämisestä. Myös Uumajan, Oulun ja Tromssan yliopistot ovat toteuttaneet joitakin tutkimuksia.

Vaihe 1 – Hankkeen peruste

- Tunnista tärkein **peruste** hankkeen toteuttamiselle ja kuvaile sitä yhdellä tai muutamalla lauseella.
→ Mihin ongelmaan tai haasteeseen tämän hanke vastaa?
- Tunnista **syyt** nykyiselle tilanteelle ja kuvaile niitä.
→ Mistä ongelma johtuu?
- Pohdi **nykyistä tilannetta** ja kuvaile mitä seurauksia sillä on.
→ Mihin tämä ongelma on johtanut?

Vaihe 1: hankkeen peruste

Haasteen kuvaaminen	Tunnista ja kuvaile
Tärkein syy hankkeen toteuttamiselle. Mihin ongelmaan tai haasteeseen tämän hanke vastaa?	
Tunnista syyt nykytilanteeseen, mistä ongelma johtuu?	
Pohdi nykyistä tilannetta, mihin ongelma on johtanut, mitä seurauksia sillä on?	

Vaihe 2 – Ulkoisten tekijöiden analysointi

Ulkoiset tekijät ja erilaiset **muutokset** vaikuttavat aina hankkeeseen. Analysoi ulkoistaa ympäristöä keräämällä tietoa seuraavista asioista:

- toimialasta/sektorista/alueelta, josta hankkeessa on kyse.
- säännöksistä, lainsäädännöstä, suhdanteesta, kilpailuehdoista yms. tekijöistä, jotka vaikuttavat hankkeeseen.
- aikaisemmin toteutettujen samaa alaa koskevien omien ja muiden vetämien hankkeiden tuloksista

Vaihe 2: ulkoisten tekijöiden analysointi

Analysoi ulkoista ympäristöä keräämällä tietoa

Hankkeen toimiala, sektori, alue

Hankkeeseen vaikuttavat tekijät, kuten lainsäädäntö, suhdanne tai kilpailuehdot jne.

Samaa alaa tai aihetta koskevien aiemmin toteutetujen hankkeiden tuloksia sekä Centrialla että muilla toimijoilla

Vaihe 3 – Osallisuusanalyysi

Osallisia ovat kaikki, jotka voivat vaikuttaa hankkeeseen ja joille hankkeella on vaikutusta. Laadi lista kaikista ryhmistä, organisaatioista ja muista toimijoista, jotka mahdollisesti voivat vaikuttaa hankkeeseen tai joihin hankkeella voi olla vaikutusta. Pohdi sitten suunnitelmaa sille, miten toimitaan näiden eri sidosryhmien suhteen.

Tunnista myös oma **kohderyhmänne** ja kuvaile sitä. Kohderyhmään kuuluvat kaikki henkilöt, joille on hyötyä siitä, että hankeen tavoitteet toteutuvat.

Vaihe 3: osallisuusanalyysi

Lista kaikista hankkeeseen vaikuttavista ja hankkeen vaikutusten parissa olevista, organisaatiot ja muut toimijat. Kuvaa vaikutus ja suunnitelma, miten heidän suhteensa toimitaan

Toimija	Vaikutus	Toimintasuunnitelma
Kohderyhmä (kaikki jotka hyötyvät hankkeen toteutumisesta)	Vaikutus	Toimintasuunnitelma

Vaihe 4 – Tavoitepuu

1. Ongelman seuraukset → hankkeen visio/pitkän aikaiset tulokset
2. Ongelma → hankkeen päätavoite
3. Ongelman syyt → hankkeen osatavoitteet

Vaihe 4: tavoitepuu (hankkeen visio ja tavoitteet)

Askel 1: Mikä on lähtötilanne, miten ongelma ratkaistaan? Alussa 1. vaiheessa kuvatuille ongelmille ratkaisut	Kuvaus	Mittareita	Askel 2: Miten ratkaistaan ongelma?	Toimenpiteitä tai tyypaketteja joilla näihin tavoitteet saavutetaan
Ongelman seuraukset → Visio , eli tulevaisuuden tavoitetila pidemmän kehityksen seurauksena, johon hankkeen toiminnalla päästään n. 5-10v aikajänteellä				
Ongelma → Hankkeen päätavoite , eli pääsuunta, mitä saavutetaan kun hanke päättyy?				
Ongelman syyt → Hankkeen osatavoitteita (listaa alle max 6 keskeisintä):				
1.				
2.				
3.				
jne				

Vaihe 5 – Toimenpiteitä ja tuloksia

- **Aktiviteettien ja toimenpiteiden** tulee kohdistua niihin syihin, jotka ovat aiheuttaneet tilanteen, jota hankkeessa halutaan muuttaa. Hankkeen **toimenpiteet** on oltava kytkettynä osatavoitteisiin. Toimenpiteet ja tavoitteet liittyvät läheisesti yhteen, mutta niitä ei saa sekoittaa keskenään. **Toimenpiteet** ovat keino tavoitteiden saavuttamiseen, ja siksi esimerkiksi seminaarin järjestäminen ei voi olla tavoite. Seminaari on toimenpide. **Tavoite** voi esimerkiksi olla, että halutaan kertoa hankkeen tuloksista ja siksi järjestetään seminaari.
- Toimenpiteet tulee olla selkeitä ja **konkreettisia**. Muistakaa myös ilmoittaa toimenpiteet, jotka valmistelevat hankkeen päättymistä ja miten tulosten **levittäminen**. Viestintä voi olla, ja kannattaa olla hankkeen yksi toimenpidekokonaisuus (työpaketti). Viestintään kannattaa varata riittävästi resursseja ja määritellä selkeät tavoitteet. Toinen pakollinen toimenpide on hankehallinta (mukaan lukien taloussuunnittelu) ja taloussuunnittelijalle tulisi aina varata riittävästi resursseja.
- Mikäli hankkeessa on mukana myös **osatoteuttajia**, kannattaa huolella sopia kuka osapuolista vastaa kustakin toimenpiteistä sekä ketkä osapuolista osallistuvat eri toimenpiteisiin. Mainitse myös milloin hankeaikana aktiviteetit toteutetaan.

Vaihe 6 – Riskianalyysi

Kaikkiin hankkeisiin liittyy jonkinlaisia riskejä. Riskejä voivat olla esimerkiksi

- muutokset hankkeenjohdossa,
- puutteellinen sitoutuminen johtoryhmässä ja
- eri maiden väliset eroavaisuudet päätöksentekoprosessissa esimerkiksi johtoryhmässä.

On hyvä, jos työhön osallistuvilla on eri alojen kokemusta, koska tällöin on helpompi ennakoida riskit ja valmistautua niihin. Laadi hankkeelle riskianalyysi, missä listataan mahdolliset riskit ja kerrotaan, miten niitä voidaan ennakoida ja rajoittaa.

Vaihe 6: riskianalyysi

Riski, nimeä ja kuvaa riskitekijä	Ennakointi ja rajoittaminen tai hallinta

AMMATTIKORKEAKOULU